

4.5 MORTEN HALLE: EN SLAGS KOLLEGABLUES

Morten Halle er jazz-saksofonist, improvisasjonsmusiker og komponist. Han laget "En slags kollegablues" for kvarttonemarimba og saksofon til en kollegakonsert på Norges Musikkhøgskole november 2007. Gjennom dette prosjektet ønsket han å prøve ut kvarttonemulighetene på altsaksofon. I møtet med en improviserende musiker var dette en mulighet for å se hvordan instrumentet ville fungere i en jazz improvisasjons sammenheng.

Morten bestemte seg etter en del forsøk for å bruke blues som port inn til kvarttone-tonalitetsfølelsen. Dette verket benytter seg av en type intonasjon der for eksempel intervallene ters, senket kvint og liten sekst og septim plasseres utenfor det tempererte system. Dette var musikalske virkemidler han allerede var fortrolig med, og det ga mening å jobbe videre med dette for å utvikle noen teknikker som ville gjøre det mulig å spille sammen med kvarttone marimbaen på en intuitiv og musikantisk måte

Han laget en låt bestående av tema, to improvisasjonsdeler, et stikk og repetisjon av tema som avslutting. Temaet var en Ess skala der han brukte F, kvarttonehøy F og kvarttonehøy G. Dette spilte vi ganske strengt, men lekte oss litt i stoppene. I første improvisasjonsdel modellerte det til Bb med rytmiske variasjoner rundt F, kvarttonehøy F, og kvarttonelav F. Her kompet jeg Morten med variasjoner i rytmikk og rundt sentraltonene Bb og F. Så kom et stikk med en heltonetrinnskala der jeg spilte kun kvarttonene og så noen parallelle akkorder. I dette partiet var saksofon stemmen var plassert i "vanlige" tonehøyder innimellom kvarttonene i marimbastemmen. Deretter kom en lengre flytende improvisasjonsdel i F med kvarttonekromatisk oppgang fra kvarttonelav H til Ciss. Det samme modulerte til E. I denne delen åpnet det seg opp. Her prøvde vi følge hverandre i kromatikken og leke med lengden på tonene for å se hvor langt vi kunne strekke dem. Saksofonen brukte her glissandoteknikk og "bøying" av tonene framfor egne grep for kvarttonene. Etter hvert gikk Morten ut av dette systemet og lekte seg på toppen av harmonikken.. Så bygde vi opp til temaet igjen.

For meg var dette en stor utfordring. Vi fremførte dette selvfølgelig uten noter, og følelsen av at dette var en låt ble tidlig klar. Vi brukte 3 øvelser av to timer på å realisere dette, samt at jeg jobbet alene med å finne ting som låt bra rundt disse ideene. Å spille notene på de faste delen var overkommelig. Å få det til å låte med jazz-følelse måtte jeg jobbe mye med. Det var en klanglig og holdningsmessig estetikk jeg måtte lete etter.

Behovet og lysten å slippe meg løs på scenen og ta sjanser kunstnerisk, var en av mine ambisjoner for prosjektet. I løpet av denne fasen måtte jeg erkjenne mye om mine tanker om improvisasjon. Jeg likte tanken og følelsen av å kompe. Finne morsomme variasjoner og bygge opp for solisten. Dette er kjent fra min bakgrunn som trommeslager. Derimot å ta solo-rollen hadde jeg liten kunnskap og erfaring til å realisere på et tonalt plan. Dette gikk ikke opp for meg før etter konserten. Jeg behersker instrumentalteknikken til å bevege meg rundt på instrumentet, jeg har til-

fresstilende kommunikasjon på et rytmisk plan og i kommunikasjon om tetthet og strukturer, fungerer også bra. Men det tonale fokus på tonevalg og harmonikk må jeg ha hjelp til. Dette prøver vi løse til avslutningskonserten, gjennom samtaler og konkrete øvelser, samt noen grep i komposisjonen som å avgrense materialet til improvisasjonene.

Både saksofonen og kvarttonemarimbaen fungerer i en slik sammenheng. De er passer godt sammen i volum og det åpnes opp for tonale variasjoner og strukturer gjennom bluesen. Det krever at instrumentalistene lytter og kommuniserer på enda et nivå og stiller krav til å gå ut av de vanlige konvensjonene som ofte ligger i en stilistisk innfallsvinkel.

Låten er dokumentert på nettsiden.

.....**Sideskift**.....